

1.1 MAGNETIZMUS DOMOVA

Jn 1, 35-42 Videli, kde býva, a zostali u neho

Druhá nedeľa v Cezročnom období B: Byť pre druhých

V druhej svetovej vojne dostal v Anglicku najvyššie vojenské vyznamenanie holub. Nemecké loďstvo totiž prepadlo anglickú ponorku a anglickí vojaci – námorníci by boli všetci zahynuli. Lenže z potápajúcej sa anglickej ponorky vyslali poštového holuba, ktorý zo vzdialenosti šesťsto kilometrov doniesol na pevninu informáciu o tom, kde sa nachádzajú. A vďaka správe doručenej holubom anglickej vojenskej námorníctvo vyslalo pomoc na záchranu.

Aká je to schopnosť poštového holuba preletieť tisícky kilometrov a vrátiť sa domov? Aký kompas v sebe nosí? Vysvetlenie nachádzame v prírodných vedách, volá sa „magnetizmus domova“. Každé miesto na zemi má určité magnetické pole, ktoré je diferencované. Holub, ako keby mal v sebe senzor (čidlo), ktorým je schopný zaregistrovať kedy, kde, aká je sila magnetického poľa zeme a vrátiť sa tam, kde vyrástol. Má v sebe magnetizmus domova. Preto holubári môžu odviezť svojich holubov ďaleko od domova, vypustiť ich z kliebok a oni sa o niekoľko hodín vrátia.

Magnetizmus domova pozorujeme aj u človeka. Každý rýchlo zistí: kto ma má rád, pochopí ma, obdaruje pokojom, pohladí a nevyfacká, nebude protivný. Takýto milujúci človek nás priťahuje, predstavuje pre nás magnetizmus domova. Platí to aj opačne: sme zaujímaví a príťažliví pre tých, ktorých máme radi.

Preto sa niet čo diviť, že pred dvetisíc rokmi apoštoli objavili, že s Ježišom sa dá posedieť, možno mu všetko povedať, má chápané srdce. Ježiš predstavoval magnetizmus domova, lebo svojim milujúcim postojom bol príťažlivý pre človeka. „Videli, kde býva, a zostali v ten deň u neho“ (*Jn 1, 39*).

Okrem toho apoštoli objavili skrze Ježiša skutočnosť, že i keď do ľudského života vstúpi choroba, starnutie a smrť, Boh preňho predstavuje magnetizmus večného domova. Človek nosí v sebe tušenie, že napriek všetkým nepríjemnostiam a prekážkam existuje večnosť a Otec, ktorý nás vymyslel pre tento svet, dal nám schopnosť veriť mu, ísť stále dopredu, vložiť svoj život do jeho náruče. Tento magnetizmus večného domova je hodnotou, pre ktorú boli apoštoli schopní nechať všetko a ísť za ním (porov. *Jn 1, 37*).

Poštového holuba počas letu môžu zastihnúť blesky, búrky, malé zemetrasenia, ktoré magnetizmus zeme narušia. Stratí orientáciu a zabľúdi. Aj desať rokov hľadá, a nakoniec príde po mnohých rokoch zničený, hladný, utrápený. Aj človek niekedy stratí orientáciu a hľadá sa. Dlhو zvažuje, s kým by mohol vytvoriť pár a magnetizmus domova.

Najkrajšie pravidlo v tomto smere poskytuje mama. Prečo je okolo mamy vždy domov? Lebo stráca svoju krásu, mladosť, nalakované nechty, mejkap, aby na stole bolo prestreté, veci vypraté, byt uprataný. Službou a obetou posilňuje magnetizmus domova. Apoštol Ján napísal: „Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom“ (*1Jn 4, 16*). Mama svojím strácaním zjavuje Božiu lásku. Božia prítomnosť sa oznamuje a zvestuje cez náš milujúci postoj. Tak je magnetizmus domova umocnený Božou skutočnosťou.

Ak niekto začne byť sebecký, chamtivý, pohodlný a lenivý, naruša magnetizmus domova. Prestáva byť tým, čím má byť. Zablokuje a zakonzervuje svoje tvorivé sily. Preto je dôležité každý deň sa správne rozhodovať: pre koho strácam svoj čas, pre koho sa obetujem?¹

Vo veľkej firme zamestnali dve sestry, medzi ktorými bol vekový rozdiel len jeden rok. Ukončili tú istú školu, mali podobný prospech a na začiatku zarábali rovnako. Po dvoch mesiacoch však mladšia Edita postúpila a zvýšili jej plat. O niekoľko mesiacov znovu postúpila a plat mala ešte vyšší. Otec chcel zistiť príčinu neférového zaobchádzania s jeho dcérami. Išiel

---

¹ CHALUPA, J.: Zvukový záznam homílie na Druhú nedeľu v Cezročnom období - výber. Tvrdošín 1989.

k šéfovi firmy a spýtal sa: „Prečo jedna sekretárka dostáva menej než druhá?“ Riaditeľ zdvihol telefón a zavolať k sebe do pracovne staršiu, ktorá zarábala menej: „Katka, prosím vás, pripravte mi na zajtra stretnutie s manažérmi nášho oddelenia. Chcem, aby sa to konalo v zasadačke. Keď budete hotová, prídte ku mne.“

Asi o pätnásť minút sa dievča vrátilo: „Ľutujem, pane, zajtra ráno je v zasadačke iný míting. Je obsadená, takže nemôžem splniť vašu úlohu.“

„Ďakujem vám, to je všetko“, povedal šéf.

Zavolať druhú, mladšiu. „Dobré ráno, čo môžem pre vás urobiť?“ spýtala sa Edita. „Prosím vás, pripravte mi na zajtra ráno stretnutie s manažérmi nášho oddelenia v zasadačke. Keď budete hotová, prídte ku mne.“ Mladšia sa vrátila asi o tridsať minút: „Stretnutie je pripravené na pol desiatu v zasadačke. Komunikovala som so všetkými manažérmi. Každý účasť potvrdil. Chcete, aby som pripravila program na zajtrajší míting? Môžem nachystať fotokópie.“

„Ďakujem vám, Edita, budem rád. Tu je stručný návrh zajtrajšieho programu. No skôr, než odídete, prezradte mi, ako sa vám podarilo dosiahnuť voľnú zasadačku?“

Edita odpovedala: „Keď som zistila, že je obsadená, začala som si to preverovať. Prišla som na to, že akciu zrušili, len to zabudli z knihy vyškrtnúť.“

„Ďakujem“, povedal riaditeľ. Keď odišla, obrátil sa k otcovi, ale už nič nemusel vysvetľovať. „Teraz to už chápem“, povedal otec.²

Lahko je vybadať, aký je človek v svojej šikovnosti, iniciatívni, tvorivosti. Nie náhodou povedal Schiller: „Keď chceš poznať človeka, pozri na jeho prácu,“ teda na jeho službu, schopnosť strácať sa pre niečo, obetovať sa. V tomto milujúcom postoji sa vytvára hodnota magnetizmu domova, ktorý je pre nás prítiažlivý.

1.7 NEBRÁŤ DRUHÉHO AKO VEC

Mk 10, 2 – 16 Čo Boh spojil, nech človek nerozlučuje

Dvadsať siedma nedel'a v Cezročnom období B:

Sviatosť – vlastníctvo bohatstva v Bohu.

Vtipne vyznieva dialóg dvoch mužov:

„Čo je láska?“

„Láska je svetlo života!“

„A čo je potom manželstvo?“

„Manželstvo je inkaso za toto svetlo!“

Pri rozprávaní tohto vtipu v rodine sedel aj dedko. Všetci sa smiali, iba on bol vážny. Potom pokýval hlavou: „Dzeci moja, šak to ne figeľ, to pravda!“

Skutočnosť, že na tému manželstva je veľa vtipov, dokazuje, že ľuďom sa nepodarilo vyrobiť nič zaujímavejšie, atraktívnejšie ako je vzťah – spoločenstvo medzi mužom a ženou. Nijaký krajší vynález a dar pre naplnenie človeka nenájdeme.

V biblickej knihe Genezis je básnická, mytologická reč o stvorení človeka a pôvode manželstva. „Urobme človeka na náš obraz a podľa našej podoby (Gn 1, 26). Muž sám nie je celý človek, ani žena sama nie je celý človek, ale muž a žena tvoria obraz človeka. Preto „Nie je dobré byť človeku samému. Urobím mu pomoc, ktorá mu bude podobná“ (Gn 2, 18). Okrem toho sa v Biblii potvrdzuje rovnosť muža a ženy, keďže sa tam hovorí o stvorení z rebra (Gn 2, 21), čomu treba rozumieť ako „byť po boku.“

Ježiš odpovedá na otázku súčasníkov: „Či smie muž prepustiť manželku?“ (Mk 10, 2). Odvoláva sa na prvé kapitoly z Biblie, spomína časy „na počiatku“, teda ešte pred Mojžišom

² BIELIK, S. M.: Pod'me sa rozprávať. Vrutky : Advent Orion 2009, s. 27.

(asi 1250 pred Kristom) a Zákomom. Uznal, že rozvod v židovstve – ako v každej spoločnosti - existuje, ale jasne povedal: „Pre tvrdosť vášho srdca“ (Mk 10, 5) – čiže pre sebeckosť, lenivosť a pohodlnosť existuje dovolenie rozvodu. To však nebol Boží projekt s človekom. Boží zámer je vyjadrený slovami: „Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje“ (Mk 10, 9).

V duchu biblickej lyriky sa vyjadrujú aj súčasní básnici. Kamil Peteraj napísal text piesne, ktorú spieva Kristína:

„Nielen tento deň, nielen túto noc,
ty nesmieš mať mňa a ja teba dost'.
Navždy, navždy, to chce v láske každý,
navždy, navždy, to chce každý.

Aby sme neboli vtáci uzímení,
prežili krízy a všetky ťažké zmeny,
dve ruky v jednom rukáve,
dva tiene v jednom spojené,
aj keď už krídla nemáme,
skús odlepiť sa od zeme.

Nielen tento deň, nielen túto noc,
ty nesmieš mať mňa a ja teba dost', teba dost'.³

Veci sa môžu vymeniť – nové namiesto starých: televízor, auto, mobil alebo počítač. Ale komu z mužov by sa páčilo prísť domov upracovaný a za stolom nájsť fešáka? Žena by povedala: Mužiček môj, pozri sa, to je nová značka, bude sa volať: môj manžel. Musíš uznať, že pri ňom nemáš žiadne šance, ty si ako ten starý televízor... Ktojej manželke by sa páčilo prísť domov a za stolom nájsť sedieť inú pani? Muž by povedal: Vieš čo, žena, nehnevaj sa, musíš uznať, že je oveľa mladšia, oveľa lepšia kvalita, pozri sa na seba a pozri na ňu, musíš uznať, že mám vkus...

Veci sa vymeniť môžu, lebo ich to nebolí. Ale keď sa to robí s ľuďmi, vzniká bolesť a utrpenie. Preto poslanstvo Evanjelia by sme mohli zhrnúť slovami: nezaobchádzaj s druhými ako s vecami! Lebo čo je pri veciach samozrejmosťou, je pri človeku nešťastím. Preto platí veta: „Navždy, navždy, to chce v láske každý.“

Na rozdiel od vecí, ktoré majú určitý stupeň dokonalosti a ďalej sa vyvíjať nedokážu, človek je tvor, ktorý sám seba môže dovývijať. Vec, ktorú vyrobíme, zostane takou, aká je, ale človek svoju „osobnú značku kvality“ môže meniť a zdokonaľovať. Každý môže seba zlepšovať, alebo pokaziť. Teda má vývoj v svojich rukách: môže sa angažovať v ľudskosti, aby bol lepším človekom.

Keď sa človek angažuje v ľudskosti, stáva sa blízkym druhému človeku. Tejto angažovanosti v láske je prislúbená Božia prítomnosť. Preto apoštol Ján napísal: „Keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá“ (1Jn 4, 12). Čiže láske, ktorá nás zjednocuje a spája, je prislúbená Božia prítomnosť. Preto mohol Ježiš povedať: „Čo Boh spojil, človek nech nerozlučuje“ (Mk 10, 9).

Ak sa v manželstve počíta s Božou prítomnosťou, potom od neho možno očakávať posilu pre vlastné zdokonalenie, rozvoj v láske. Sviatosť nás robí vlastníkmi toho bohatstva, ktoré je v Bohu - odpustenie, rešpekt, tolerancia. A tu je rozdiel medzi kresťanským manželstvom a manželstvom neveriacich, čiže zmluvou na úrade. Civilné manželstvo znamená brať druhého ako vec, ktorá sa môže vymeniť, ak už nevyhovuje. Sviatosťné manželstvo dáva dvom ľuďom, ktorí sa dívajú na seba očami viery pečať Božieho požehnania.

Nasledujúci príbeh píše pani Youngová: Mladosť som prežila v polovici 60-tych rokov minulého storočia, v čase, keď sa objavili feministické hnutia. Videla som, ako zle dopadlo

---

³ PETERAJ, K.: Navždy. www.kristinamusic.sk

manželstvo mojich rodičov a počas štúdia na vysokej škole som sa už v prvom ročníku zúčastňovala pálenia podprsieniek, zakazovala som svojim chlapcom otvárať mi dvere na aute a vyhlasovala som, že na svojej ceste nahor udupem všetkých mužov.

Stretla som niekoľkých mužov, ktorí presne zapadali do stereotypu, proti ktorému bojovali ženy. Nezodpovední, nerozhodní, vyhýbaví, frajerskí. Boli fajn na zábavu, ale bolo ľahké povedať im: zbohom. A príležitostné intímnosti vo mne zanechali nenaplnenú túžbu: darovala som kúsok zo seba, ktorý už nebolo možné vrátiť späť.

Potom som sa randeniu začala vyhýbať, sústredila som sa na prácu a na seba. Nakoniec som si uvedomila, že nemám nikoho, s kým môžem večer zhasínať svetlo, alebo sa ráno prebúdať, nikoho, s kým sa môžem podeliť o strhujúce novinky alebo nejaké správy.

A práve vtedy, keď som si myslela, že už sa nenájde nikto, objavil sa Jerry. Stretli sme sa na diskotéke. Ukázalo sa, že bol odhodlaný bojovať proti vtedajším zvykom. Otváral mi dvere a ja som to s radosťou začala prijímať. Rád sa pekne obliekal, všade chodil načas, bol spoľahlivý, finančne nezávislý, bol vtipný a zaujímal sa o to, čo robím. Moje city k nemu narastali a túžila som jeho láskavosť opätovať. Navyše bol skvelý tanečník.

Dôsledkom prechádzajúcich známostí bola moja opatrnosť, ale po nejakých rokoch vzájomného spoznávania sa ma požiadal o ruku a kráčali sme spolu k oltáru. Naše manželstvo vyžaduje veľa kompromisov, obetí a občas aj podriadenosti. A či niekedy narazíme hlavou do múru? Pravdaže, veď je v ľudskej povahe, že chceme všetko podľa seba. Niekedy neznášam jeho rozhodnutia, inokedy sa rozhodujeme spolu, no občas je pre mňa veľká úľava presunúť zodpovednosť na niekoho iného.

Zistili sme, že pravá láska je niečo hlbšie, než len vidieť kvety a motýle zakaždým, keď sa pozrieme na toho druhého, alebo každý deň druhého rozveseľovať. Niekedy sklameme jeden druhého, pretože nikto nie je dokonalý. Ale naše pevné odhodlanie slúžiť si navzájom udržalo náš vzťah i v ťažkých rokoch. S potešením môžem dodať, že náš vzťah vydržal dlho vďaka tomu, že sme dovolili Bohu, aby do neho vstúpil. Oboch nás to prinútilo niečoho sa vzdať, nestratiť identitu, ale naučili sme sa byť menej sebeckí a viac dávať. Ak chcete, aby vaša láska vydržala, musíte byť odvážni a riskovať.⁴

Podstatná myšlienka z príbehu: dovoliť Bohu, aby vstúpil do nášho vzťahu, lebo on je ten, kto nás prinúti niečoho sa vzdávať a stávať sa lepšími. Kto vytvára s druhým sviatostné manželstvo, spoločenstvo v láske, môže byť vlastníkom toho bohatstva, ktoré je v Bohu. Preto je to veľké požehnanie, ocitnúť sa v Božej blízkosti vďaka tomu, že sa usilujeme o zdokonalenie v medziľudských vzťahoch.

---

⁴ YOUNG, Sch. Hodnota dobrého manžela. In: CANFIELD, J. et alii: Slepáčia polievka pre dušu. Pravá láska. Bratislava : Eastone Books, 2012, s. 203.